به نام خدا

نظریهٔ زبانها و ماشینها - ماشینهای تورینگ، سلسلهمراتب زبانها، محاسبهپذیری

۱. برای هر یک از زبانهای زیر یک ماشین تورینگ طراحی کنید. برای یکی از موارد ماشین تورینگ را با جزئیات طراحی کنید و برای باقی موارد
 توصیف سطح بالا (به صورت الگوریتم به زبان فارسی) ارائه کنید.

- $L_1 = \{ww : w \in \{a, b\}^+\} .$
- $L_2 = \{a^n : n\}$.۲.۱ عدد اول است
- $L_3 = \{a^p b^q c^r : p \bmod q = r\} . \text{T.} \setminus$
  - $L_4 = \{a^nb^{2n} : n \ge 1\}$. Y. \
- $L_5 = \{w \in \{a, b\}^+ : n_a(w) = n_b(w)\} . \Delta. N$

۲. آیا قدرت محاسباتی یک ماشین پشته ای با دو پشته به اندازهٔ ماشین تورینگ است؟ در صورتی که پاسخ مثبت است، یک روش برای شبیهسازی ذکر
 کنید، و در صورتی که پاسخ منفی است، پاسخ خود را شرح دهید.

- $L = \{wc^id^j : w \in \{a,b\}^+, n_a(w) = j, n_b(w) = j\}$ طراحی کنید. $L = \{wc^id^j : w \in \{a,b\}^+, n_a(w) = j, n_b(w) = j\}$ طراحی کنید.
  - ۴. برای هر یک از زبانهای زیر یک گرامر حساس به متن طراحی کنید.
    - $L_1 = \{a^n b^n c^{2n} : n \ge 1\} .$
    - $L_2 = \{a^n b^m c^n d^m : n, m \ge 1\}$. Y. Y
      - $L_3 = \{ww : w \in \{a, b\}^+\} . \forall . \forall$
    - تصمیمپذیری هر یک از زبانهای زیر را تعیین و اثبات کنید.
  - $L_1 = \{\langle \mathrm{N}, \mathrm{w}
    angle : \mathcal{N} \}$ را میپذیرد کماشین متناهی غیرقطعی است و رشتهٔ ساله میپذیرد ایر $\mathrm{N} \}$.۱.۵
  - $L_2 = \{\langle \mathrm{M}_1, \mathrm{M}_2 \rangle : L(M_1) \subseteq L(M_2)$ و M_2 دو ماشین تورینگ هستند و $M_1 > 1$.۲.۵